

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania J.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. o
odpowiedzialność osób trzecich za składki na ubezpieczenia społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 września 2021 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążania skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 9 grudnia 2020 r., w sprawie III AUa (...), zmienił wyrok Sądu Okręgowego w P. z 8 listopada 2018 r., w sprawie VII U (...), i oddalił odwołanie J.S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 4 października 2016 r., którą orzekł o solidarnej odpowiedzialności odwołującej jako prezesa zarządu „S.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Sobiałkowie, całym swoim majątkiem, wraz ze spółką, za nieopłacone składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz P. i Fundusz G. w łącznej kwocie 282.118,81zł.

Odwołująca zaskarżyła powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego - art. 116 § 1

pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.) przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że skarżąca, jako prezes zarządu spółki S. sp. z o.o. odpowiada solidarnie wraz ze spółką za nieopłacone składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz P. i Fundusz G. w wysokości i za okres wymieniony w zaskarżonej decyzji.

Wskazując na powyższe wniosła o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku przez zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że skarżąca jako prezes zarządu „S.” sp. z o.o. nie odpowiada solidarnie wraz ze spółką za nieopłacone składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz P. i Fundusz G., oraz o obciążenie kosztami procesu organu rentowego i z tego tytułu zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych za obie instancje, a także kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym oraz wynagrodzenia radcy prawnego, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na okoliczności, o jakich mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., formując istotne zagadnienie prawne: „w jaki sposób należy interpretować pojęcie ‘winy’, które zostało użyte w art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej?”. Dodatkowo według skarżącej Sąd Najwyższy powinien wskazać w jaki sposób należy ustalać, czy doszło do wypełnienia przesłanek egzoneracyjnych, przewidzianych w art. 116 Ordynacji podatkowej i czy do ustalenia ich ziszczenia powinno się stosować pomocniczo założenia określone dla prawa karnego w zakresie umyślności i nieumyślności działania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotne zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawnym, a jego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego (M.P. Wójcik, (w:) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego, red. J. Bodio, LEX 2016). Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639).

Przedstawione zagadnienie nie ma takiego charakteru, bowiem Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do wskazanego problemu. Pojęcia „winy” w niezgłoszeniu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości zasadniczo nie wyłącza brak wiedzy członka zarządu na temat kondycji finansowej firmy, ani relacje zachodzące między poszczególnymi osobami wchodzącymi w skład zarządu, skoro na każdym z członków tego organu spółki

spoczywa obowiązek i zarazem uprawnienie reprezentowania i prowadzenia jej spraw. Każdy z nich powinien też zachować należytą staranność w podjęciu działań zmierzających do ochrony interesów wierzycieli spółki zagrożonych stanem jej niewypłacalności i niedopuszczeniu do sytuacji, w której żaden z wierzycieli nie zostanie zaspokojony lub niektórzy zostaną zaspokojeni ze szkodą dla innych. Przeszkodą w wystąpieniu z wnioskiem o upadłość spółki nie może być również brak akceptacji pozostałych członków zarządu lub zgromadzenia wspólników dla tego rodzaju decyzji (wyroki Sądu Najwyższego: z 17 października 2006 r., II UK 85/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 328; z 19 lutego 2008 r., OSNP 2009 nr 9-10, poz. 127; z 27 maja 2009 r., II UK 373/08, LEX nr 509019; z 24 sierpnia 2009 r., I UK 75/09, LEX nr 530759 i z 15 września 2009 r., II UK 406/08, LEX nr 553693).

Z miarodajnych ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie jednoznacznie wynika, że skarżąca interesowała się sprawami spółki, miała dostęp do dokumentacji oraz wiedzę co do złej kondycji finansowej spółki co najmniej w listopadzie – grudniu 2013 r. Aby podważyć te ustalenia należałoby wskazać na konkretne naruszenia prawa procesowego, czego jednak skarżąca nie uczyniła. Celem procedury kasacyjnej nie jest natomiast uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozeznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Tym samym Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej.